Č.j. : S 1/01-373/01-230 V Brně dne 9. března 2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení čj. S 1/01-230, zahájeném dne 3.1.2001 na návrh účastníka řízení a to společnosti *Thrall Europa, s.r.o.*, se sídlem Platnéřská 4, Praha 1, zastoupené ve správním řízení JUDr. Markem Noskem, advokátem advokátní kanceláře Altheimer & Gray, se sídlem Platnéřská 4, Praha 1, na základě plné moci ze dne 25.10.2000, podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. ve věci spojení podniků Thrall Europa, s.r.o., se sídlem Platnéřská 4, Praha 1, IČO 25742086 a Thrall Vagonka Studénka, a.s., se sídlem Butovická, Studénka, IČO 47675942 podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. vydává, po zjištění skutkového stavu, získání potřebných podkladů pro rozhodnutí a po seznámení účastníka správního řízení s výsledky šetření před vydáním rozhodnutí ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a v souladu s § 12 odst. 6 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. toto

r o z h o d n u t í :

Spojení podniků Thrall Europa, s.r.o., se sídlem Platnéřská 4, Praha 1, IČO 25742086 a Thrall Vagonka Studénka, a.s., se sídlem Butovická, Studénka, IČO 47675942 podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. k němuž dochází uzavřením „Smlouvy o převodu akcií“ ze dne 8.3.2000 a následně dalších kupních smluv mezi společnostmi ČKD HOLDING,a.s., se sídlem Freyova 27, Praha 9, Union bankou, a.s., se sídlem ul. 30.dubna 35, Ostrava a Konsolidační bankou Praha, s.p.ú., se sídlem Janovského 438/2, Praha 7, jako prodávajícími a společností Thrall Europa, s.r.o., se sídlem Platnéřská 4, Praha 1, jako kupujícím, na základě kterých společnost Thrall Europa, s.r.o., se sídlem Platnéřská 4, Praha 1 získala *94 %* akcií společnosti Thrall Vagonka Studénka, a.s.,

se sídlem Butovická, Studénka, tím tedy získala nad touto společností kontrolu, se podle ustanovení § 8a odst. 2 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb.,

p o v o l u j e.

Odůvodnění :

Dne 3. ledna 2001 zahájil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) na návrh účastníka řízení a to společnosti Thrall Europa, s.r.o., se sídlem Platnéřská 4, Praha 1 (dále jen „Thrall Europa“) správní řízení čj. S 1/01-230 ve věci povolení spojení podniků, a to společností Thrall Europa a Thrall Vagonka Studénka, a.s., se sídlem Butovická, Studénka (dále jen „Thrall Vagonka Studénka“) ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb., zákona č. 286/1993 Sb. a zákona č. 132/2000 Sb. (dále jen „zákon“). Ke spojení podniků dochází uzavřením „Smlouvy o převodu akcií“ ze dne 8.3.2000 mezi společnostmi Thrall Europa a ČKD HOLDING,a.s., se sídlem Freyova 27, Praha 9 (dále jen „ČKD HOLDING“). Dále následovala „Smlouva o úplatném převodu cenných papírů - akcií“, uzavřená dne 27.12.2000 mezi společnostmi Thrall Europa a Union bankou, a.s., se sídlem ul. 30.dubna 35, Ostrava a „Smlouvy o úplatném převodu cenných papírů – č. 2, č. 3“, uzavřených dne 27.12.2000 mezi společnostmi Thrall Europa a Konsolidační bankou Praha, s.p.ú., se sídlem Janovského 438/2, Praha 7. Společnost Thrall Europa tak získala 94 % akcií společnosti Thrall Vagonka Studénka.

Výše uvedená transakce byla schválena usnesením vlády České republiky č. 236 ze dne 28.února 2000.

Úřad dále konstatuje, že z důvodu časové náročnosti dané transakce při získávání jednotlivých akciových podílů společnosti Thrall Vagonka Studénka, bylo po uzavření „Smlouvy o převodu akcií“ ze dne 8.3.2000 mezi společnostmi Thrall Europa a ČKD HOLDING zahájeno správní řízení, které bylo rozhodnutím čj. S 13/2000-230 ze dne 22. března 2000 zastaveno, neboť účastník řízení vzal svůj návrh na zahájení správního řízení zpět vzhledem ke skutečnosti, že získaný akciový podíl neumožňuje kontrolu nad touto společností.

Příslušnost úřadu je dána ustanovením § 11 odst. 1 písm. a) zákona.

Úřad v souladu s ustanovením § 11 odst. 1 písm. j) zákona zveřejnil v Obchodním věstníku dne 24.1.2001 oznámení o podání návrhu na zahájení správního řízení ve věci povolení spojení výše uvedených podniků s tím, že případné připomínky je možné zaslat úřadu do osmi dnů ode dne zveřejnění tohoto oznámení. Ve stanovené lhůtě, ani později do doby vydání tohoto rozhodnutí úřad neobdržel k posuzovanému spojení podniků žádné připomínky. S výsledky šetření byl účastník řízení seznámen dne 9.3. 2001 ve smyslu § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a v souladu s § 12 odst. 6 zákona. K výsledkům šetření nevznesl účastník řízení žádné připomínky.

Charakteristika spojujících se podniků

Společnost **Thrall Europa** byla ke dni 3. března 1999 zapsána do obchodního rejstříku oddíl C, vložka 66088, vedeného krajským obchodním soudem v Praze. Tato společnost je 100 % dceřinou společností Thrall Car Manufacturing Company (USA). Tato

společnost je jedním z největších amerických výrobců nákladních železničních vozů. Jedná se o rodinnou společnost ve vlastnictví svěřeneckých organizací rodiny Duchossois. Skupinu společností „Thrall“ tvoří společnosti ve Spojených státech amerických (výrobní závody v Chicago Heights, Clinton, Catersville a Winder), dále ve Švýcarsku, Velké Británii a Slovensku.

Společnost Thrall Europa doposud nevyvíjela žádnou činnost v oblasti výroby nebo prodeje nákladních železničních vozů.

Společnost **Thrall Vagonka Studénka** byla založena již v roce 1900. Během své historie společnost vyráběla široký sortiment železničních vozidel, silniční povozy a automobily, letadla, lanovky zařízení pro přečerpávací stanice, kotlové nádoby, metalurgické výrobky, výrobky z laminátů a další. V roce 1994 byla společnost transformována na Moravskoslezskou vagónku ve Studénce a od roku 1998 užívala společnost obchodní jméno ČKD VAGONKA STUDÉNKA.

Hlavním předmětem činnosti je zejména vývoj, konstrukce, výroba, prodej, servis, opravy a modernizace osobních a nákladních kolejových vozidel, hnaných i hnacích, včetně jejich dílů, pohonných systémů a speciálních strojů, výkovků a výlisků, výroba kolejových vozidel pro nákladní dopravu včetně výroby podvozků, výroba, montáž, opravy a rekonstrukce určených technických dopravních zařízení (elektrická a zdvihací) a další.

Úřad se dále zabýval otázkou personálního propojení spojujících se podniků a dospěl k závěru, že mezi spojujícími se podniky Thrall Europa a Thrall Vagonka Studénka neexistuje, pouze pan Craig Phillips Dowden působí jako člen představenstva společnosti Thrall Vagonka Studénka, a zároveň je i jednatelem společnosti Thrall Europa.

Relevantní trh

Relevantním trhem je prostorový a časový střet nabídky a poptávky zboží, které je schopno uspokojit určitou, konkrétní potřebu spotřebitele.

Výrobkový trh zahrnuje všechny identické výrobky a ty výrobky, které spotřebitelé považují za zaměnitelné nebo nahraditelné vzhledem k jejich vlastnostem, ceně nebo zamýšlenému způsobu užití.

Analýza relevantního trhu je založena na samostatném posouzení tří aspektů - výrobkového, geografického a časového.

Věcné vymezení relevantního trhu

Na základě těchto skutečností vymezil úřad relevantní trh pro účely tohoto správního řízení takto :

Trh tvoří po stránce věcné železniční kolejové vozy pro přepravu různých druhů zboží. Z hlediska základních typů můžeme tyto vozy rozdělit do následujících kategorií :

plošinové (přeprava např. dlouhých materiálů a polotovarů, kontejnerů)
výsypné (přeprava sypkých materiálů, např. obilí, cementu, granulátů)
cisternové (přeprava kapalných látek, např. ropných produktů)

kryté (přeprava kusového a paletizovaného zboží)
otevřené (např. přeprava uhlí)
speciální (např. přeprava polotovarů a materiálů v hutním a chemickém průmyslu).

Vozy musí odpovídat platným mezinárodním předpisům a stejně tak i technickým požadavkům a předpisům zařaditelské železnice, kterou v tomto případě představují České dráhy. Obecná provozní životnost nákladního železničního vozu se pohybuje okolo 25 let od data výroby.

Nákup nových nákladních železničních vozů je ovlivněn zejména následujícími faktory:
- poptávkou po přepravě (nárůst poptávky na přepravu určitého druhu zboží)
- životností vozů (cca 25 let - z toho vyplývá požadavek na obnovu vozového parku)
- obchodní strategií potencionálního zákazníka
  a) společnost si potřebné vozy pronajímá např. ze zahraničí a rozhodne se řešit své požadavky nákupem nových vozů, což je z dlouhodobého hlediska finančně výhodnější
  b) společnost si koupí nové vozy požadované koncovými zákazníky a těm je poté pronajímá.

Z globálního hlediska lze říci, že poptávka po nákladních železničních vozech v podstatě kopíruje křivku hospodářského cyklu ekonomiky s tím, že je dále ovlivňována výše uvedenými faktory.

Potenciální zákazníci řeší nákup nových vozů oficiálním vypsáním veřejné soutěže nebo oslovením několika vybraných výrobců, které požádají o předložení nabídek na dodání požadovaného typu vozu. Neexistují žádné preference zákazníků, co se týká věrnosti značce. Pro zákazníka jsou rozhodující užitné vlastnosti vozu a jeho cena. Situace v tomto oboru je ještě složitější, protože vozy musí odpovídat po technické i provozní stránce mezinárodním předpisům UIC a specifickým předpisům zařaditelské železnice. To např. znamená, že komponenty použité pro stavbu takového vozu musí být schváleny zařaditelskou železnicí a musí být doloženy výsledky zkoušek vozu. Tento rozsáhlý proces, který předchází uzavření kontraktu se zákazníkem a vlastní výrobě, zahrnuje i schvalování technického a konstrukčního provedení nabízeného vozu a v mnohých případech (u zahraničních zákazníků) i výrobní audit společnosti, kde zařaditelská dráha ověří a certifikuje výrobce pro výrobu vozů, které u ní budou registrovány.

Na výše uvedeném výrobkovém trhu ČR působí několik společností, zabývajících se výrobou a prodejem železničních nákladních vozů. Celkem tyto společnosti zaujímají více jak 90% podíl na relevantním trhu ČR. Jedná se o tyto společnosti :
- Thrall Vagonka Studénka - více jak 50 %
- Vagonka Česká Lípa, a.s. - více jak 30 %
- Lounské strojírny s.r.o. - méně jak 10 %
- Ostravské opravny a strojírny – méně jak 10 %.

Geografické vymezení relevantního trhu

Geografický trh zahrnuje území, kde podmínky soutěže jsou homogenní a které může být odlišeno od ostatních území zejména tím, že podmínky soutěže na těchto jiných územích jsou zřetelně odlišné. Vzhledem ke skutečnosti, že společnosti zabývající se výrobou a prodejem železničních nákladních vozů nejsou omezeny pouze určitým územím, ale poskytují předmětnou komoditu zájemcům z celé republiky podle požadavků

zákazníků, úřad konstatuje, že nebyla zjištěna nehomogenita podmínek soutěže uvnitř území České republiky, a proto byl trh z hlediska geografického vymezen územím České republiky.

Časové vymezení relevantního trhu

Časové vymezení relevantního trhu vyjadřuje četnost (pravidelnost, opakovanost) střetu nabídky a poptávky a odlišuje jej od střetu nabídky a poptávky, k níž dochází nahodile, popř. jen ojediněle. Je nutné vzít v úvahu i minulý a očekávaný vývoj na trhu v čase. Jedná se tedy o trh trvalý, s pravidelně opakujícími se dodávkami předmětné komodity zákazníkům dle jejich požadavků.

Tržní podíl spojujících se podniků

Dle ustanovení § 8a odst. 1 zákona podléhá povolení úřadu spojení, které narušuje, nebo může narušit hospodářskou soutěž. Za narušení soutěže se považuje, jestliže spojením podniků přesáhne jejich podíl 30 % celkového obratu na celostátním nebo místním trhu daného zboží.

Na základě výše uvedeného se úřad zabýval zjištěním tržního podílu spojujících se společností na vymezeném relevantním trhu, kde dospěl k závěru, že tento tržní podíl je výrazně vyšší jak 30 %.

Daná transakce tedy podléhá povolení úřadu ve smyslu § 8a odst. 1 zákona.

Analýza dopadů spojení podniků na hospodářskou soutěž

Vzhledem k tomu, že v daném případě se jedná o spojení podniků, kde se zúčastněné společnosti zabývají výrobou obdobného sortimentu v oblasti vymezeného relevantního trhu, jedná se o spojení horizontální.

Mezi největší dodavatele materiálů a subdodávek pro výrobu nákladních železničních vozů v Thrall Vagonka Studénka patří : Tatravagónka, a.s. (Slovensko), DAKO, a.s., Vítkovice, a.s., Bonatrans, a.s., Adtranz Pafawag (Polsko), KNORR - Bremse AG (Německo).

Mezi největší odběratele v ČR patří České dráhy,s.o., dále pak společnosti chemického a hutního průmyslu, spediční a leasingové společnosti.

Dle zjištění úřadu za posledních pět let nedošlo ke vzniku žádné nové společnosti, jež by se zabývala výrobou a prodejem železničních nákladních vozů v ČR, ale došlo ke kapitálovému vstupu kanadské společnosti Bombardier do Vagonky Česká Lípa, a.s. Společnost Bombardier je nyní jejím vlastníkem.

Úřad se rovněž zabýval otázkou výzkumu a vývoje ve spojovaných společnostech. Úřad konstatuje, že vlastní vývoj a výzkum je důležitou součástí programu každého výrobce, který chce na trzích nákladních železničních vozů dlouhodobě konkurovat. Současný trend na výše vymezeném relevantním trhu představuje zvýšení ložné kapacity vozů, zvýšení provozních rychlostí, zvyšování bezpečnosti vozů, snižování provozní hlučnosti a zohlednění ekologických faktorů. Tyto požadavky se dají řešit jedině systematickým vývojem nových výrobků, které mohou nabídnout zákazníkům ve všech ohledech co nejlepší řešení. Zvyšující se poptávka po přepravě kusového a paletizovaného zboží, snaha přepravit co nejvíce a co nejrychleji zboží po železnici v rámci celé Evropy představuje faktory, které určují hlavní vývoj současných a budoucích požadavků na nové vozy.

Úřad se také zabýval otázkou distribučních kanálů, které existují na ovlivněném trhu. Úřad uvádí, že vzhledem k tomu, že výroba nákladních železničních vozů je velmi specifickým předmětem podnikání, neexistuje zde žádná rozsáhlá distribuční síť prodejců. Výroba a dodávka je vždy zahájena na základě kontraktu uzavřeného se zákazníkem, přičemž tomuto předchází vyhlášení veřejné soutěže na požadovaný typ vozu.

Úřad konstatuje, že dle dostupných informací na ovlivněném trhu neexistují žádné kooperační dohody. Společnost Thrall Vagonka Studénka je členem sdružení SPV (Sdružení majitelů a provozovatelů soukromých železničních vozů). Toto členství umožňuje účastnit se různých seminářů k problematice nákladních železničních vozů, což je jeden ze způsobů jak blíže poznat nároky zákazníků.

Judikatura EU

Úřad rozhoduje výhradně dle zákona o ochraně hospodářské soutěže, přihlíží však k platné judikatuře EU. Těchto judikátů úřad podpůrně využil pro vymezení relevantního trhu v daném případě.

Z judikátů EU úřad uvádí rozhodnutí Evropské komise uvedené v Official Journal No. IV./M.221 (Asea Brown Boveri Limited / BREL Group Limited), ve kterém byl relevantní trh vymezen následovně : 1. rychlovlaky 2. osobní vagóny 3. nákladní vagóny 4. soupravy pro metro 5. tramvajové vozy.

Právní posouzení a hospodářské výhody spojení

Dle § 8 odst. 2 písm. a) zákona se za spojování podniků považuje i jednání, kdy jedna nebo více osob, které již kontrolují jeden podnik, získají přímou nebo nepřímou kontrolu nad celkem nebo podstatnou částí jiného podniku získáním akcií, obchodních nebo členských podílů.

Na základě Smlouvy o převodu akcií a následujících smluv získala společnost Thrall Europa přímou kontrolu nad společností Thrall Vagonka Studénka. Dle ustanovení § 8 odst. 2 písm. a) zákona tak došlo ke spojení podniků.

Dle § 8a odstavec 2 zákona úřad spojování podniků povolí, jestliže zúčastnění soutěžitelé prokáží, že újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. V ostatních případech úřad spojení nepovolí. V rozhodnutí o povolení může úřad stanovit omezení a závazky nezbytné pro ochranu hospodářské soutěže.

Z předložených výhod spojení úřad shledal jako nejvýznamnější z hlediska přínosu pro spotřebitele tyto výhody :

- stabilizaci společnosti Thrall Vagonka Studénka, čímž dojde k udržení pracovních míst nejen ve Studénce a okrese Nový Jičín, ale i ve všech subdodavatelských firmách v ČR, mezi něž patří především významné strojírenské a hutnické podniky na Severní Moravě
- snížení ekologické zátěže životního prostředí při očekávaném nárůstu objemu strojírenské výroby
- rozšíření nabídky nákladních železničních vozů při vyšší kvalitě, jež přinese konečným zákazníkům velmi výhodný poměr mezi cenou a užitnou hodnotou.

Na základě analýzy dopadů spojení na hospodářskou soutěž a posouzení výhod tohoto spojení úřad dospěl k závěru, že spojení podniků přinese též výhody, na nichž budou v konečném důsledku participovat spotřebitelé a bude naplněn veřejný zájem. Újma, která narušením soutěže může vzniknout, bude převážena hospodářskými výhodami, jež spojení přinese. Úřad dále konstatuje, že dané spojení podniků bude mít pozitivní vliv na počet pracovních příležitostí, snižování nákladovosti výroby a racionálnější využívání stávajících technologií. Společnost Thrall Europa se rovněž zavázala, za splnění určitých odbytových podmínek, udržet zaměstnanost alespoň 1000 zaměstnanců po dobu 3 let od nabytí akcií společnosti Thrall Vagonka Studénka. Za velmi významný je také třeba považovat fakt, že zkušený americký partner vstoupil do tradiční české strojírenské výrobní společnosti, jejíž pozice na domácím i světovém trhu byla natolik oslabena, že hrozilo úplné zastavení výroby.

Po zvážení všech skutečností úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podle § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Luboš Rybák
pověřený
řízením odboru fúzí

Rozhodnutí obdrží :

1 x JUDr. Marek Nosek, advokátní kancelář Altheimer & Gray, se sídlem Platnéřská 4, 110 00 Praha 1
1 x spis.